

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-наукову програму «Теорія і методика навчання (фізика)»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
зі спеціальності «А4 Середня освіта (фізика та астрономія)»
Бердянського державного педагогічного університету

Освітньо-наукова програма «Теорія і методика навчання (фізика)» третього рівня вищої освіти галузі знань «А Освіта» зі спеціальності «А4 Середня освіта (фізика та астрономія)» Бердянського державного педагогічного університету розроблена робочою групою у складі кваліфікованих науково-педагогічних працівників університету та зовнішніх стейкхолдерів з урахуванням чинних державних нормативних освітніх документів, актуальних потреб ринку праці, галузевого та регіонального контекстів, сучасних досягнень теорії та методики навчання фізики, а також досвіду реалізації аналогічних програм у закладах вищої освіти України.

Рецензована освітньо-наукова програма (ОНП) містить усі обов'язкові структурні компоненти нормативних документів такого типу: загальну інформацію, профіль програми у двомовному форматі, мету та характеристику, придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання, програмні компетентності (інтегральну, загальні та фахові), програмні результати навчання здобувачів, структурно-логічну схему програми, перелік освітніх компонент та матрицю відповідності компетентностей і результатів навчання освітнім компонентам. Метою ОНП є підготовка докторів філософії у галузі теорії та методики навчання фізики, здатних здійснювати самостійну науково-дослідну, організаційну та науково-педагогічну діяльність, розв'язувати значущі проблеми у сфері фізичної освіти, науки та/або інновацій на основі концептуальних і методологічних знань; виконувати ґрунтовні оригінальні наукові дослідження, що розширюють та переосмислюють існуючі знання й освітні практики; ефективно комунікувати у національному та міжнародному науковому середовищі з дотриманням принципів академічної доброчесності. Ця мета повністю відповідає вимогам 8 рівня Національної рамки кваліфікацій та сучасній парадигмі підготовки фахівців ступеня «доктор філософії».

Програмні компетентності здобувачів розроблені системно і повністю охоплюють усі чотири дескриптори 8 рівня НРК (знання, уміння, комунікація, відповідальність і автономія). Інтегральна компетентність чітко відображає специфіку третього рівня вищої освіти через акцент на здатності до глибокого переосмислення наявних та створення нових знань, демонстрацію авторитетності, інноваційності та самостійності. Вісім загальних компетентностей охоплюють світоглядну, методологічну, дослідницьку, інформаційну, комунікативну складові, а також компетентності саморозвитку та філософської рефлексії. Сім фахових компетентностей орієнтовані на критичний аналіз стану та тенденцій розвитку методики навчання фізики, проведення оригінальних науково-педагогічних досліджень, наукову комунікацію та апробацію результатів, упровадження інноваційних методик і технологій, а також здійснення науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти.

Дванадцять програмних результатів навчання сформульовані чітко, лаконічно та вимірювано. Вони охоплюють академічну грамотність і наукову комунікацію двома мовами (ПРН-1), критичний аналіз філософсько-методологічних засад науки й освіти (ПРН-2), застосування цифрових технологій у дослідницькій діяльності (ПРН-3),

виявлення та розв'язання науково-методичних проблем (ПРН-4), проведення оригінальних наукових досліджень (ПРН-5), аналіз еволюції фізичної картини світу (ПРН-6), розроблення та впровадження інноваційних освітніх продуктів (ПРН-9), реалізацію науково-педагогічної діяльності у ЗВО (ПРН-10), дотримання академічної доброчесності, неперервний саморозвиток і самовдосконалення (ПРН-11), наукове лідерство та відповідальність (ПРН-12). Матриця відповідності компетентностей і результатів навчання освітнім компонентам є логічно побудованою та внутрішньо узгодженою.

Освітня складова програми обсягом 60 кредитів ЄКТС охоплює цикл загальної підготовки (12 кредитів: українська мова для науки, філософія науки та освіти, іноземна мова у науковому спілкуванні, сучасні інформаційні технології у науковій сфері) та цикл професійної підготовки (29 кредитів обов'язкових дисциплін, зокрема методологія науково-педагогічних досліджень, теорія та методика навчання фізики, науковий семінар, еволюція фізичної картини світу, методика навчання фізики у ЗВО, асистентська практика; 19 кредитів вибірових компонент). Науково-дослідницька складова становить 180 кредитів ЄКТС (75% загального обсягу ОНП), що відповідає міжнародним стандартам підготовки докторів філософії та забезпечує належні умови для проведення оригінальних наукових досліджень. Успішне опанування здобувачами навчальних дисциплін циклів загальної і професійної підготовки передбачає використання методів активного/інтерактивного та проблемно-орієнтованого навчання, що, безумовно, сприятиме професійному зростанню майбутніх фахівців, реалізації їх дослідницького і творчого потенціалу, успішній підготовці кваліфікаційної роботи, досягненню очікуваних результатів.

Форма атестації випускників ОНП передбачає публічний захист дисертаційної роботи на засіданні спеціалізованої вченої ради, що відповідає вимогам чинного законодавства та забезпечує належний рівень оцінювання наукових результатів здобувачів. Опис сфери працевлаштування випускників є детальним і включає широкий спектр посад у закладах вищої та загальної середньої освіти, наукових установах відповідно до Національного класифікатора професій ДК 003:2010.

У цілому освітньо-наукова програма «Теорія і методика навчання (фізика)» третього рівня вищої освіти зі спеціальності «А4 Середня освіта (фізика та астрономія)» відповідає вимогам до нормативних документів такого типу, вимогам 8 рівня НРК та чинному законодавству України у сфері вищої освіти. Програма демонструє комплексний та цілеспрямований підхід у підготовці докторів філософії, здатних здійснювати ефективну науково-дослідну та науково-педагогічну діяльність, і рекомендується до реалізації у Бердянському державному педагогічному університеті.

Рецензент:

доктор педагогічних наук, професор,
в. о. завідувача кафедри загальної та
прикладної фізики Запорізького національного
університету, Відмінник освіти України

Андрій АНДРЕЄВ

Підпис
засвідчую

ГОЛОВНИЙ
ВІДДІЛ КАДРІВ

Д. В. Селезнєв